

همایش ملی مطالعات و پژوهش های علمی علوم انسانی

نهاد برگزار کننده همایش: موسسه قانون یار با حمایت معنوی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه
مسئول برگزاری همایش: بنیاد علمی حقوقی قانون یار شماره مجوز: ۷۸۸۶۴-۴۸۵۳
سال برگزاری همایش: ۱۳۹۷ شماره مقاله: ۸۰۵/۰۰۵ رده بندی کنگره: ن ۵۱۳/۲

تحلیل مسئولیت مدنی در زیان های دسته جمعی

دکتر بهنام اسدی

استاد دانشگاه

چکیده

«ضرر جمعی» اصطلاحی است که به تازگی در حقوق ایران ورود پیدا کرده. این عبارت در مقابل ضرر شخصی قرار دارد. اگر عاملی آسیب و زیان مادی یا معنوی به شخص و یا اشخاص محصور، محدود و معینی برساند، ضرری که وارد می شود، «ضرر شخصی» محسوب می گردد و چنانچه مقصود از مطالبه، جبران زیان شخصی باشد، مطابق قواعد عمومی مسئولیت مدنی به آن رسیدگی می شود. اما «ضرر جمعی» جماعت کثیری را هدف زیان (معنوی یا مادی) قرار می دهد. در ضرر جمعی، زیان به عده ای از افراد جامعه یا کل افراد جامعه و یا گروهی از آنان که عضو تشکل ها، احزاب، سندیکاها، اتحادیه ها، ... هستند، وارد می شود؛ بر این مبنا می توان ضرر جمعی را به «ضرر جمعی اشخاص متشکل» و «ضرر جمعی اشخاص غیرمتشکل» تقسیم نمود. در مورد اول، ضرر به تشکل هایی وارد می آید که دارای شخصیت حقوقی اند و قسم دوم زیان به جمعیت هایی می رسد که دارای شخصیت حقوقی نیستند، زیان. حقوق ایران تاکنون قوانین خاصی راجع به جبران این دسته از زیان ها تصویب نکرده و در رویه قضایی هم آراء قابل اعتنایی که بتواند مبنای مطالبه و جبران این گونه زیان ها قرار گیرد، به چشم نمی خورد. حال آنکه ضرر جمعی، ضرری است محقق و مسلم که مطالبه آن منطبق با قواعد حقوقی است. بنابراین، نیاز به وضع قوانینی روزآمد و کارآمد دارد که بتواند جوابگوی نیازهای کنونی جامعه در رابطه با، زیانهای جمعی باشد، به شدت احساس می شود.

واژگان کلیدی: مسئولیت مدنی، ضرر، ضررهای جمعی، ضرر معنوی، ضرر مادی